

Ανασφάλιστοι και κακοπληρωμένοι παραμένουν οι περισσότεροι μετανάστες

Έρευνα δεικτών ένταξης

Με χαμηλότερους μισθούς, μεγαλύτερα ποσοστά «μαύρης» εργασίας και με ελλιπή ασφαλιστικά δικαιώματα ζουν εργάζονται στην Ελλάδα οι περισσότεροι μετανάστες, σύμφωνα με μεγάλη έρευνα για τους δείκτες ένταξης μεταναστών που παρουσιάστηκε τη Δευτέρα σε ημερίδα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, υπό την προεδρεία των καθηγητών Αντώνη Κόντη και Ηλία Μπεζεβέγκη.

Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν, επιγραμματικά, πως οι μετανάστες στην Ελλάδα φαίνεται να έχουν ίση πρόσβαση στην αγορά εργασίας με τους Έλληνες αλλά σε εντελώς διαφορετικά πεδία (γεωργικές ή οικοδομικές εργασίες), δουλεύουν περισσότερο, χωρίς πλήρη ασφαλιστικά δικαιώματα, σε δουλειές που δεν προτιμούν οι ημεδαποί και με χαμηλότερους μισθούς.

Οι μετανάστες εμφανίζονται ικανοποιημένοι από την στέγασή τους, τις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας και από το ελληνικό σχολείο, αν και είναι δυσκολότερο να αποκτήσουν δική τους κατοικία και τα παιδιά τους εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο σε μεγαλύτερα ποσοστά, αναλογικά με τους Έλληνες. Παράλληλα, οι μετανάστες εμφανίζονται να δυσπιστούν στους πολιτικούς και κοινωνικούς θεσμούς της χώρας.

Τέλος, η πλειοψηφία των μεταναστών δηλώνει ότι θέλει να συνδυάσει τα πολιτισμικά στοιχεία της χώρας τους με αυτά της Ελλάδας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τους δείκτες ένταξης των μεταναστών στην εργασία που παρουσιάστηκαν από τον Σταύρο Ζωγραφάκη οι μετανάστες εμφανίζονται να έχουν σχεδόν το ίδιο ποσοστό πρόσβασης στην αγορά εργασίας με τους Έλληνες, αλλά σε πολύ διαφορετικά εργασιακά πεδία, όπως είναι οι γεωργικές ή οι οικοδομικές εργασίες. Ο βαθμός ετεροαπασχόλησης μεταξύ των μεταναστών είναι ιδιαίτερα υψηλός ενώ μετανάστες με ίδια προσόντα, εκπαιδευτικό επίπεδο και ίδια εμπειρία με Έλληνες εργαζόμενους, απασχολούνται σε πολύ διαφορετικά επαγγέλματα, ενώ πολλοί εργασιακοί κλάδοι, όπως ο δημόσιος ή ο ευρύτερος δημόσιος τομέας είναι θεσμικά κλειστοί.

Πολύ υψηλά είναι και τα ποσοστά ανασφάλιστης εργασίας μεταξύ των μεταναστών, καθώς μόνο το 60% των μεταναστών είναι πλήρως ασφαλισμένοι, ενώ και οι μισθοί είναι κατώτεροι κατά 40% από τους αντίστοιχους των Ελλήνων, για ίδιες εργασίες, και οι ώρες εργασίας περισσότερες. Η οικονομική κρίση έχει επίσης επιδεινώσει τα ποσοστά ανεργίας και ανεργία μεταξύ των μεταναστών, ενώ επισημαίνεται το ότι οι άνδρες μετανάστες βρίσκουν πιο εύκολα και καλύτερα αμειβόμενες δουλειές από τις γυναίκες.

Σχετικά με τη στέγαση, ο κ. Θεόδωρος Μητράκος, ανέφερε ότι οι τιμές των δεικτών είναι σχετικά ικανοποιητικές, αφού ικανοποιημένοι από τις συνθήκες στέγασης δήλωσε το 78% των μεταναστών. Όσον αφορά την παλαιότητα των κατοικιών, οι μετανάστες που εμφανίζονται ικανοποιημένοι φτάνουν σε ποσοστό 71,6%, 70,8% από την επάρκεια θέρμανσης, 66,1% από το μέγεθος των κατοικιών. Η ομοιομορφία χωρικής κατανομής ανά την επικράτεια βρίσκεται σε ποσοστό 83,5%.

Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ποσοστό ιδιοκατοίκησης, φτάνοντας στο 10,8%, γεγονός που οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι δεν υπάρχει προσφορά από πλευράς των Ελλήνων ιδιοκτητών, σύμφωνα με τον κ. Ιωάννη Σαγιά, επ. καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Όπως επεσήμανε ο κ. Μητράκος, μία στις τρεις αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια γίνονται από μετανάστες, εκ των οποίων μία στις τρεις εγκρίνεται και τόνισε ότι η καταπολέμηση της ανασφάλιστης εργασίας μπορεί να συμβάλει και στο επίπεδο της ιδιοκατοίκησης.

Ικανοποιητικοί είναι οι δείκτες ένταξης των μεταναστών στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας σύμφωνα με τον κ. Απόστολο Λαμπρόπουλο: Σχεδόν το σύνολο των μεταναστών έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας της χώρας μας και δεν έχουν αντιμετωπίσει άρνηση εξέτασης από το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό της χώρας.

Το 60% δήλωσαν πολύ ή μέτρια ικανοποιημένοι, ενώ αν προστεθεί σε αυτό το ποσοστό, όσων δήλωσαν αδιάφοροι, το ποσοστό ανέρχεται στο 76,7%. Σύμφωνα με τους επίσημους φορείς, το 86% των μεταναστών είναι σπάνια ασφαλισμένοι, ενώ ένας στους τέσσερις χρήστες των υπηρεσιών υγείας της Ελλάδας είναι αλλοδαπός.

Σε ό,τι αφορά τους λόγους για τους οποίους οι μετανάστες απευθύνονται σε ιατρικό προσωπικό, πρώτοι έρχονται οι τοκετοί, στη δεύτερη θέση βρίσκονται οι παιδικές ασθένειες και ακολουθούν τα ατυχήματα. Βασικά προβλήματα που εντόπισαν οι μετανάστες είναι οι ελλείψεις σε προσωπικό και πόρους αλλά και στην παροχή υπηρεσιών διερμηνείας.

Το 93,7% δήλωσε ότι έχει πολύ καλή ή καλή υγεία, ενώ το 97,6% δήλωσε ότι δεν πάσχει από καμία χρόνια ασθένεια. Οι μετανάστες δεν επισκέπτονται γιατρό για οικονομικούς λόγους, ενώ αποτρεπτικές είναι και οι λίστες αναμονής. Το 91% των μεταναστών έχουν προβεί στον υποχρεωτικό εμβολιασμό των παιδιών τους, ενώ σημαντικές πηγές πληροφόρησης αποτελούν οι συγγενείς και οι φίλοι τους.

Όσον αφορά την πρόσβαση στην πολιτειότητα, παρά τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, το ποσοστό των πολιτογραφηθέντων παραμένει εξαιρετικά χαμηλό, σύμφωνα με τον κ. Ευθύμιο Παπαβλασσόπουλο λέκτορα, ο οποίος παρουσίασε τους δείκτες συμμετοχής μεταναστών σε πολιτικούς και κοινωνικούς θεσμούς.

Υψηλά είναι και τα ποσοστά αρνητικών διακρίσεων προς τους μετανάστες, ενώ όπως επεσήμανε ο κ. Παπαβλασσόπουλος, «δεν μοιάζει να πάσχει το θεσμικό πλαίσιο, αλλά φαίνεται να απουσιάζουν ενεργητικές πολιτικές ένταξης στην πολιτειότητα και στην καταπολέμηση των διακρίσεων». Η ανταπόκριση της διοίκησης ανέρχεται σε ποσοστό 58,1%, η προσφορά διοικητικών διαδικασιών 48,2%, η καταλληλότητα διοικητικών υπηρεσιών και προσωπικού 43,7%.

Ισχνά είναι και τα κίνητρα των φορέων για τη συμμετοχή των μεταναστών σε θεσμούς κοινωνικής και πολιτικής εκπροσώπησης, ενώ μόνο το 1,9% των μεταναστών συμμετέχει σε μεταναστευτικές οργανώσεις.

Εμπιστοσύνη και αμοιβαιότητα σε δημόσιους φορείς δείχνει το 44,7%, σε οργανώσεις το 40,7%, ενώ παρατηρείται δυσπιστία και απαξίωση της δημόσιας σφαίρας μεταξύ των μεταναστών. Ικανοποιημένοι από τα ΜΜΕ είναι το 62%, φαίνεται ότι προτιμούν τα παραδοσιακά ΜΜΕ, όπως τηλεόραση και ραδιόφωνο, ενώ τελευταίο σε χρήση έρχεται το διαδίκτυο.

Το 70% των παιδιών των μεταναστών φοιτούν σε δημοτικά σχολεία αν και το 15,2% εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευσή τους, ποσοστό που φθάνει στο 40% σε ηλικίες 19-25, σύμφωνα με τους δείκτες ένταξης μεταναστών στην εκπαίδευση, που παρουσίασε η κ. Μαρίνα Ντάλλα. Το 63,3% είναι ικανοποιημένοι από την εκπαιδευτική στήριξη των παιδιών τους, ποσοστό που αυξάνει στις αγροτικές περιοχές.

Εξαιρετικά χαμηλά είναι τα ποσοστά γνώσης της ελληνικής γλώσσας, αλλά και της πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία στις τάξεις των Ασιατών αλλά και των νεοεισερχομένων. Πολύ χαμηλά είναι τα ποσοστά πρόσβασης αλλά και αποχώρησης των μεταναστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ μεγάλο ποσοστό των ελληνικών μεταναστών αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εκμάθηση ελληνικών.

Η έρευνα διεξήχθη πανελλαδικά, το διάστημα 2009-2010, σε δείγμα 1.800 μεταναστών